

EKOAKTIV | e- bilten Škole Ekološkog Aktivizma | Jul 2012 | Broj 4

Poštovani čitaoci i čitateljke,

četvrti broj e-biltena „EKOAKTIV” kojim i završamo ovogodišnji program Škole Ekološkog Aktivizma, sem izvještaja o završnim aktivnostima projekta, prenijeće do vas i utiske polaznika/ca, što će vjerujem biti naročito zanimljivo onima koji prate oblast životne sredine i edukativne aktivnosti koje se realizuju u ovoj oblasti.

Kako je na završnom panelu simbolično nazvanim „Mislimo različito, djelujmo ekološki”, gdje je predstavljena i publikacija „Parlamentarne političke partije Crne Gore u funkciji zaštite životne sredine” u čijoj su izradi uz profesionalnu pomoć dr Snežane Grbović učestvovali i polaznici/ce programa, od svih prisutnih prepoznata naša želja da stvorimo opšti konsenzus oko najvažnijih pitanja iz oblasti životne sredine i utičemo na uspostavljanje argumentovanog dijaloga kao nečega po čemu će naše društvo biti prepozнатljivo, moram priznati da sam po prvi put osjetio određenu satisfakciju za naporan rad koji smo u Ekološkom pokretu „OZON” uložili u prethodnih gotovo 6 godina.

Nakon očekivanog razočarenja zaključcima RIO+20 konferencije, koji su ekološke aktiviste širom svijeta još jednom podsjetili na svu humanost misije koju vrše, spremnost na saradnju u oblasti životne sredine, koju su pokazali predstavnici 8 parlamentarnih političkih partija prisutnih na završnom panelu, sa akcentom na proces, pregovora sa EU, koji su i zvanično otvoreni par dana poslije, daje mi za pravo da vjerujem da će mlađi ljudi sa kojima smo se družili prethodnih gotovo 4 mjeseca, imati priliku da unaprijede postojeće stanje i iskoriste znanja i vještine koje smo zajedno učili od eksperata i imali priliku da primjenimo u praksi.

Vrijeme pred nama će pokazati da li će i biti tako.

Aleksandar Perović, direktor
Ekološkog pokreta „OZON”

ČITAJTE U OVOM BROJU:

- Panel diskusija: „Mislimo različito, djelujmo ekološki“,
- Istraživanje o programima parlamentarnih političkih partija,
- Utisci polaznika/ca programa.

Panel „Mislimo različito, djelujmo ekološki“

2

U ponedjeljak 25. juna u podgoričkom hotelu „City“ održana je panel diskusija „Mislimo različito, djelujmo ekološki“, u kojoj su sem polaznika/ca programa Škola ekološkog aktivizma 2012 učestvovali i predstavnici/e parlamentarnih političkih partija u Crnoj Gori.

Nakon pozdravnih riječi g-dina Valdemara Figaja, Zamjenika Šefa Misije OSCE u Crnoj Gori i g-đe Daliborke Pejović, direktorkorice Agencije za zaštitu životne sredine, prezentaciju o iskustvima parlamentarnih političkih partija hrvatskog Sabora u procesu pregovora sa EU, imao je Nj.E. Petar Turčinović, Ambasador Hrvatske u Crnoj Gori.

Nakon toga dr Snežana Grbović, predstavila je metodologiju dokumenta „Parlamentarne političke partije Crne Gore u funkciji zaštite životne sredine“ čiji je koautor i Aleksandar Perović, direktor Ekološkog pokreta „OZON“, u čijoj su izradi učestvovali i polaznici/e programa Škola Ekološkog Aktivizma 2012.

U diskusiji koja je uslijedila i u kojoj su uzeli učešća svi predstavnici parlamentarnih političkih partija, iskazana je spremnost i opredjeljenost na saradnju kada je zaštita životne sredine u pitanju, što je svavako važan preuslov za uspješnost i dinamiku pregovora koje će Crna Gora imati sa tijelima EU.

Panel je bio otvoren za medije.

Predstavljena publikacija „Parlamentarne političke partije u funkciji zaštite životne sredine“

3

Na završnom događaju, panelu „Mislimo različito, djelujmo ekološki”, predstavljen je dokument „Parlamentarne političke partije Crne Gore u funkciji zaštite životne sredine”, koju su uradili dr Snežana Grbović i Aleksandar Perović, a u čijoj izradi su učestvovali i polaznici programa Škola Ekološkog Aktivizma i osam parlamentarnih političkih partija.

Prepoznajući parlamentarne političke partije kao veoma važne aktere u donošenju odluka i politika koje se tiču zaštite i unapređenja životne sredine, kroz ovaj dokument se željelo prije svega ukazati na neophodnost postojanja što kvalitetnijih i konkretnijih programa, na osnovu kojih bi i potencijalni glasači imali znatno jasniju situaciju kod donošenja odluke kome dati podršku.

Na konkretnom primjeru, Planu 21 , Kukuriku kolalicije koja je osvojila najviše glasova na poslednjim izborima za hrvatski Sabor, za koji autori vjeruju da je primjenjiv i u Crnoj Gori, a imajući u vidu otvaranje pregovora sa EU ali i blizinu parlamentarnih izbora, pokušalo se inspirativno djelovati na političke partije da iskoriste primjere dobre prakse i uključe građane u kreiranje svojih programa, naročito u oblasti životne sredine.

Radi bolje preglednosti i jednostavnijeg korišćenja, priručnik je podijeljen na cjeline.

U prvom dijelu - UVOD dat je kratak opis područja obuhvaćenog analizom.

U drugom dijelu - POLITIČKA SCENA CRNE GORE date su opšte informacije o političkom sistemu Crne Gore i identifikovane su parlamentarne političke partije.

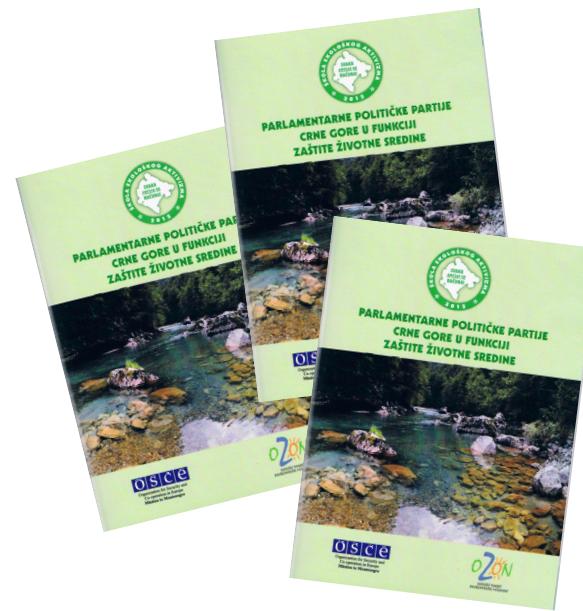
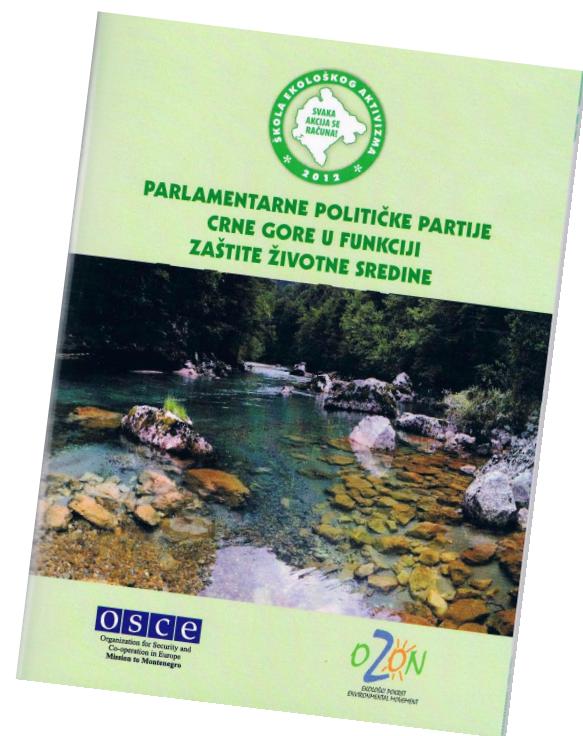
U trećem dijelu - METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA izložen je cilj i postupci istraživanja. Prikazani su i analizirani rezultati dobiveni istraživanjem.

U četvrtom dijelu - ISKUSTVA predstavljajući ekološke teme izložen je primjer dobre prakse.

U petom dijelu - izведен je ZAKLJUČAK I PREPORUKE u skladu sa prethodno izvedenim analizama.

Publikacija se može preuzeti na zvaničnoj internet prezentaciji Ekološkog pokreta „OZON” na linku:

http://www.ozon.org.me/?page_id=91

EKOAKTIV GALERIJA – GENERACIJA 2012

4

Kada sam na sajtu fakulteta vidjela poziv za Školu Ekološkog Aktivizma, znala sam da moram biti jedna od polaznica, jer mi je veoma stalo do zaštite sredine u kojoj živim.

Priroda je ta zbog koje, na neki način i mi postojimo i moramo voditi računa o njoj, htjeli to da priznamo ili ne.

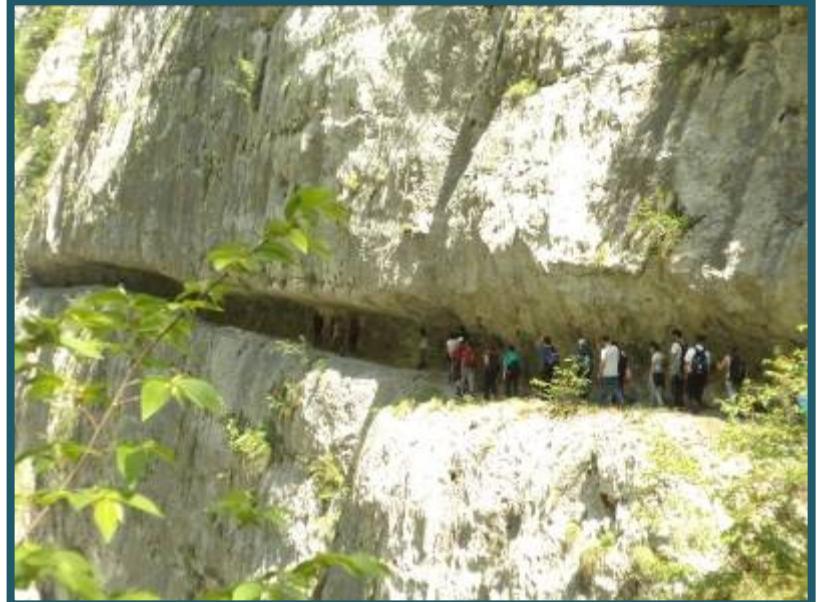
Veoma mi je drago što sam bila dio tima. Znala sam i ranije da je od velike važnosti da ono što radimo, radimo iz ljubavi i to sam se u ovoj Školi i uvjerila.

Pošumljavanje Tološke šume, vraćanje života onom divnom parku mi je bilo jedno od ljepših iskustava u Školi, ali ne mogu izostaviti ni diskusije kojima sam prisutvovala i na kojima sam svaki put saznaла nešto novo...

Autorka je studentkinja III godine Fakulteta Političkih nauka iz Podgorice.

Piše: Bojana Laković

Piše: Anja Pavlović (Foto: Kanjon Mrtvice)

Program Škole Ekološkog Aktivizma je u cijelini bio odličan. Ne samo da smo naučili puno o ekologiji, zaštiti životne sredine i održivom razvoju, već smo tokom rada stekli i neke praktične vještine.

Tu posebno ističem i da smo naučili kome da se obratimo kada treba riješiti neki problem i sl.

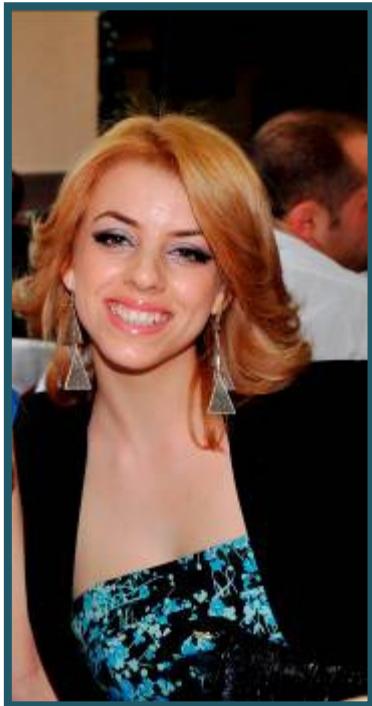
Naravno, kao novinarka, smatram da mi je ova škola pomogla da naučim na koji način mogu uticati na promovisanje i zaštitu sredine u kojoj živimo.

Posljednje, ali nikako i najmanje važno, upoznala sam divne ljude, kako među polaznicima tako i među organizatorima i stoga mi je veliko zadovoljstvo što sam imala priliku da budem dio jednog ovakvog projekta.

Autorka je studentkinja III godine Fakulteta Političkih nauka, smjer novinarstvo, iz Podgorice.

EKOAKTIV 4UM • EKOAKTIV 4UM • EKOAKTIV 4UM

6

Piše: Marina Zulević

Akumulirani ekološki problemi svakako čine jedno od ključnih obilježja današnje civilizacije.

Aktivno učešće zajednice je ključni faktor u kreiranju kvalitetnog prostora, kako očuvanju životne sredine, planiranju zelenih i rekreativnih površina, javnih gradskih prostora, tako i u kreiranju snažnog i prosperitetnog društva.

Udio ljudskog faktora u promjeni životne sredine je izuzetno veliki, kako na individualnom, tako i na kolektivnom planu.

Škola ekološkog aktivizma je značajno doprinijela animiranju mladih na argumentovan javni dijalog oko ekoloških tema.

Program škole sproveden putem interaktivnih panela i okruglih stolova je pored upoznavanja polaznika s aktulenim ekološkim problemima u Crnoj Gori je omogućio i iznošenje stavova i ideja samih polaznika.

Pored predstavnika fakulteta iz oblasti ekologije i zaštite životne sredine škola uključuje i predstavnike političkih partija i medija, što je od posebnog značaja za rešavanje ekoloških problema. Sam proces rešavanja ekoloških problema iziskuje aktivnu saradnju stručnjaka iz oblasti ekologije i zaštite životne sredine sa političkim partijama koje uključuju zajednicu ne samo u proces planiranja, već i u svaku narednu fazu realizacije planova.

Smatram da je škola uspješno ostvarila cilj i da ćemo mi, ekološki aktivisti, aktivno i uspješno koristiti stečena znanja.

Autorka je Spec.sci na Prirodno-matematičkom fakultetu, studijski program Nastava Biologije, iz Podgorice

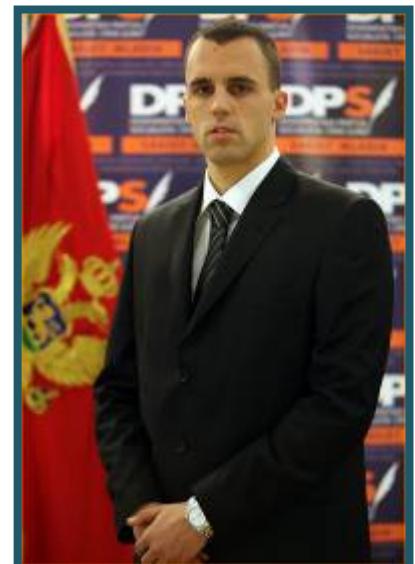
Škola ekološkog aktivizma je nesumljivo dosta doprinijela da se odgovornije odnosimo prema našoj okolini i skrenula nam je pažnju na probleme koji utiču na uništavanje životne sredine.

Kao predstavnik vladajuće i najjače partije u Crnoj Gori koja ima najveću organizaciju mladih, siguran sam da ću dosta uticati na mlade u svojoj partiji i da ću im znanje koje sam stekao u Školi ekološkog aktivizma prenijeti na pravi način.

Takođe moram istaći veliku ulogu direktorice Agencije za zaštitu životne sredine Daliborke Pejović, pomoćnice ministra održivog razvoja i turizma Ivane Vojinović i njihove saradnike što su nam uvijek izašli u susret i izdvojili vrijeme da učestvuju i budu domaćini panel diskusija i okruglih stolova, i na taj način su mnogo pomogli nama mladima da budemo u toku sa svim aktivnostima i problemima sa kojima se susreće naše društvo i država u cilju očuvanja životne sredine.

Smatram da škole ovog tipa treba u većoj mjeri da se organizuju ali i za veći broj ljudi, jer će mnogo veći značaj imati ako što više mladih ljudi bude uključeno i edukovano.

Autor je član Savjeta mladih Demokratske partije socijalista (DPS).

Piše: Nikola Pešić

Piše: Nikolina Đurović

Prije svega željela bih da Vam se zahvalim što ste mi pružili mogućnost da učestvujem u jednom ovakovom programu.

Osim toga što sam stekla brojna lijepa i korisna poznanstva, naučila sam dosta novih stvari.

Sada na drugačiji način posmatram na prirodu i bogastvo koje posjedujemo.

Isto tako, primjetila sam kako ljudi ne poštuju životnu sredinu i teže ostvarivanju profita, ne brinući o tome što će ostaviti sledećim generacijama.

Moram reći da su mi najinteresantnija bila interaktivna predavanja, na kojima smo sví imali mogućnost da kažemo ono što mislimo, da pitamo šta nam nije jasno i da naučimo nešto novo.

Konkretno, najviše me je oduševila panel diskusija na temu "Uticaj zračenja na zdravlje ljudi i životnu sredinu" i izlaganje profesora dr. Perka Vukotića od koga smo mogli da čujemo i naučimo dosta interesantnih stvari.

Na kraju, mogu reći da sam mnogo toga naučila.

Sem stvari bitnih za zaštitu životne sredine, shvatala sam koliko je dobro postavljati pitanja.

I da nije sramota ne znati, već je sramota praviti se da znaš, a onda ne znati kada ti to nešto zaista zatreba u životu.

Ovakvih programa bi trebalo da bude više kako bi mladi ljudi mogli da nauče da poštuju prirodu, da žive u harmoniji sa njom, a ne protiv nje.

Autorka je Spec.sci na Prirodno-matematičkom fakultetu, profesorski smjer, iz Podgorice.

Stigli smo do kraja puta. Škola ekološkog aktivizma 2012. je završena.

Piše: Marija Radinović

U okviru ovog programa polaznici su imali priliku da se bliže upoznaju sa osnovnim postulatima zaštite životne sredine, kao i sa glavnim problemima sa kojima se suočava naša država u ovoj oblasti.

Koristim priliku da se zahvalim organizatorima – Misiji OEBS-a u Crnoj Gori i Ekološkom pokretu “OZON”.

Lojd Tjudik, Srđan Ćetković, Ivana Marković, Aleksandar Perović, Biljana Kecojević i Milan Korać su se pokazali kao pravi domaćini, na čemu im se srdačno zahvaljujem, kao i predstavnicima Agencije za zaštitu životne sredine, Ministarstva održivog razvoja i turizma, JU “Centar za ekotoksikološka ispitivanja”, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Uprave za vode, Uprave za šume, inspekcija i svih drugih ustanova, koji su uzeli učešće u ovom programu, podijelili sa nama korisne informacije i prenijeli nam znanja i iskustva.

Tokom trajanja Škole isticala sam da je preklapanje nadležnosti institucija i inspekcija u oblasti zaštite životne sredine ogroman problem, koji parališe njihov rad, i predstavlja savršen alibi, opravdanje za nerad, tj. da se ne reaguje na goruće ekološke probleme, i da se izbjegava odgovornost za vrlo loše stanje životne sredine u Crnoj Gori.

Takođe, istakla sam i ostajem pri stavu da ne možemo govoriti o “generalno očuvanoj životnoj sredini” kada imamo: zagadenu Podgoricu, Nikšić “okupan” crvenim prahom i pepelom, Pljevlja pod oblakom dima i čadi, koje proizvode Termelektrana, kao i hiljade drugih izvora zagađenja, devastiranu Budvu i ostatak primorja, opštine na sjeveru koje su prepustene same sebi i malobrojnim savjesnim građanima koji pokušavaju učiniti nešto za svoj kraj, nacionalne parkove kroz koje se probijaju kilometarski putevi koji služe za odnošenje nelegalno posjećene šumske grude, Vasove vode, Port Milenu, Solanu u Ulcinju, mini deponije, itd.

Upravo zbog mogućnosti da se čuju i razmijene sva mišljenja i stavovi, projekat Škola ekološkog aktivizma je opravdao svoju svrhu. To je bila odlična prilika da se ukaže na postojeće stanje, da se identifikuju ključni problemi u oblasti zaštite životne sredine, skrene pažnja nadležnih institucija i pojedinaca na njih i predlože adekvatna održiva rješenja.

Škola ekološkog aktivizma nas je podstakla da preispitamo sopstveni odnos prema prirodnom bogatstvu koje nas okružuje i damo veći doprinos njegovom očuvanju i zaštiti.

Kao članica Socijalističke narodne partije Crne Gore, uvjerenja sam da će znanja i iskustva, koja sam ponijela iz ove škole, uspješno prenijeti članovima SNP-a, posebno mladima.

Ovakvi programi treba da se organizuju i ubuduće, i da poprime masovniji karakter, kako bi se što više građana upoznalo sa navedenim problemima.

Neko je jednom rekao: "Čovječanstvo se odvajkada branilo od prirode. Danas priroda mora da se brani od čovjeka." Ovdje se uklapa čuvena rečenica Marka Miljanova, koju će se usuditi da parafraziram, te bi glasila ovako: "Junaštvo je braniti sebe od prirode, čoštvo je braniti prirodu od sebe."

Autorka je magistrantkinja na Fakultetu političkih nauka u Podgorici i savjetnica u Klubu poslanika Socijalističke Narodne partije Crne Gore u Skupštini Crne Gore.

Proteklih par mjeseci razvijali smo svoju ekološku svijest kroz razmjenju mišljenja i otvorenu diskusiju. Bez dlake na jeziku neki, drugi pak uvijek smireno i diplomatski. No, razgovaralo se što je moglo otvoreni i konkretnije.

Škola ekološkog aktivizma kao primjer dobre prakse u širenju pozitivne ekološke misli, ideja održivog razvoja i naših ličnih ali i kolektivnih malih borbi da sačuvamo resurse, ideju koja nikada nije prerasla u stvarnost, o Crnoj Gori kao ekološkoj državi.

Nakon svake sveiscrpljuće radionice, diskusije za ukrštanje mišljenja, pokatkad i razmirica, dolazila sam do istih zaključaka. Kako moramo graditi sebe, razvijati svoje lične kapacitete, ugrađivati svakodnevne promjene i posledice nečijih loših djelovanja u teoretska znanja, kako bi znali da odreagujemo na budućnost. Bojim se, ako se ne snađemo u filmu klimatskih promjena, ograničenih resursa i nedozvoljenih gradnji, stići će nas bumerang efekat.

Ako ne počnemo ozbiljno rješavati efekte industrijskog zagadenja, loše planirane i još lošije odradene alternative sanitarnim deponijama otpada, naćiće se u dubokom procjepu čiji jaz će osjetiti buduće generacije.

Koliko ozbiljno pokušavamo i koliko ustvari možemo? Jesmo li kadri nadmudriti kapitalizam koji rekla bih ne haje bez za svoju ličnu održivost. Ekonomija i ekologija nijesu dvije suprotstavljene grane. One tvore neraskidivost na čijoj se suštini zasniva dobar i prosperitetan razvoj jedne države, svih njenih elemenata.

Mogli smo na ovogodišnjim sesijama Škole ekološkog aktivizma doći do srži problema kojima smo se bavili. Ili jesu oni koje je briga. Barem na tren izrodili stid zbog svih degradacija i devastacija svjesno, nesvesno, prečutno ili otvoreno dozvoljenih. Mi smo ti koji pokreću promjene, a da li smo dovoljno hrabri boriti se za sopstveno zdravo postojanje i održive, mnogo bolje bolje dane naše djece, pokazaće vrijeme.

Ono je ipak najbolji regulator.

Autorka je diplomirani politikolog i PR Ekološkog pokreta „OZON”.

Piše: Biljana Kecojević

EKOAKTIV 4UM • EKOAKTIV 4UM • EKOAKTIV 4UM

10

I TRI TAČKE...

Izuzetna prezentacija Nj.E. Petra Turčinovića, Ambasadora Republike Hrvatske, čovjeka čije znanje i iskustvo, ali i volja da ga prenese na sve nas u Crnoj Gori, ima neprocjenjivu vrijednost, otvorila mi je neke nove vidike o onom što nas čeka na dugom i nesumnjivo trnovitom putu ka punopravnom članstvu u EU.

Priča o trgovini kvotama, mogućnostima kalkulisanja i prihodovanja u slučajevima kada država ima „uštedu“ zagađenosti određenih segmenata životne sredine, uticaju lobista i iskustvima koje su imale hrvatske pregovaračke strukture u dijelu ispunjavanja „domaćih zadataka“ koje je postavljala EU, odnosno njena tijela, dokazala je ono što sam, kao inicijator programa Škola Ekološkog Aktivizma, uporno tvrdio.

Koliko god važnih i konkretnih tema smo uspjeli da otvorimo u prethodne dvije godine, kroz ovaj interaktivni pristup, toliko toga nas još čeka u budućnosti.

To je ono što me veoma raduje, jer to garantuje da ćemo se i dalje družiti i biti okruženi partnerima i predstavnicima institucija koje imaju veoma važnu ulogu u donošenju odluka koje se tiču kvaliteta života i životne sredine u Crnoj Gori.

Drugim riječima imaćemo priliku da u argumentovanom dijalogu utičemo na kreiranje planova i politika kada je životna sredina u pitanju.

I ono što je možda i najvažnije, ne da to radimo pojedinačno već zajedno sa onima koji dijele vrijednosti i viziju kojoj težimo – Crna Gora demokratska država bazirana na konceptu održivog razvoja i primjeni savremenih standarda iz oblasti zaštite životne sredine i sa visoko razvijenom građanskom sviješću.

Uvijek sam razmišljao u tom pravcu da je oko najvažnijih pitanja koje se tiču životne sredine, onih koje su suštinska i životna, moguće postići opšti konsenzus kod svih dobrih ljudi svjesnih uticaja koje današnje odluke imaju na generacije koje dolaze.

Nakon završetka ovogodišnje Škole Ekološkog Aktivizma, koja se realizovala u godini kada su Maje predviđele smak svijeta a svjetski lideri na Rio +20 samitu nastavili sa razočaravajućim potezima, moje ubjedjenje da se ljudi dijele samo na dobre i loše je još čvrše.

Ukoliko takvu kategorizaciju primjenimo i na nadležne institucije i postignemo da dobri i profesionalni kadrovi dobiju priliku da se dalje usavršavaju i stečeno znanje primjene u Crnoj Gori, a oni loši i neprofesionali budu adekvatno sankcionisani i procesuirani, efekti će biti sigurno vidljivi „golim okom“.

Radićemo posvećeno na tome...

Autor je direktor Ekološkog pokreta „OZON“.

Piše: Aleksandar Perović

